18-ter Jahrgang Nr. 119. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 13. Oktober 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8str. W.
Halbjährig 4 Gulden 8str. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8str. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרייַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמיניסטראַציאָן befinden sich: בודאַפּעסט, האָכשטראַסע נומ. 1.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייס:
פיר אָסטערייך-אונגאַרן
גאַנציאָריג 8 גולדן אָסט. וו.
האַלבייאָריג 4 גולדן אָסט. וו.
פיערטעלייאָריג 2 גולדן אָסט. וו.
פיר'ס אויסלאַנד
גאַנציאָריג 9 גולד. — קר. אָ. וו.
האַלבייאָריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וו.
פיערטעלייאָרי 2 גולד. 25 קר. אָ. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערדען יעדען טאָג. אָנגענאָמען.
אַנצייגען ווערדען נאָך אַריפֿלייגענדעם טאַריף בערעכנעט.

1886. 119. אכטצעהנטער יאהרגאנג נר. Erscheint wöchentlich dreimal. בודאפעסט, מיטטוואך יד׳ תשרי, ה׳תרמ״ו.

האנדעל אונד פערקעהר

אונד דיא בודאפעסטער יודען.

II.

אים דורכשניטט גענאמען, בילדען דיא יודען דען 27-טען טהייל דער געזאמטבעוילקערונג דעס לאנדעס, אין בודאפעסט הינגעגען מאכען זיא צירקא דען 6-טען טהייל דער בעפעלקערונג אויס. ווער זיך אבער אם לעבענדיגען בילד אין אינזיכט שאנען הייסשטארט אומגעזעהען האט, דער מוסט אן אין פערקעהרטעס פערהאלטניס גלויבען: דאס הייסט 375,000 יודען אונד 75,000 ניכט-יודען וואהנען.

דיא הייסטפלאטעע, דיא שטראסען אונד גאסען, וועלכע דיא הייסטאדען דעס האנדעלס אונד פערקעהרס בילדען, זיא עס זאגען פאן געשאפטיגען מענשען וויممלט, יודען גאנץ פערהרעט אונד מענשענלעער. דיא לאנגע קאנגנאסס, דיא בייסיג פערפעסטערטסטראססע בילדעטען אינבערזיכטבארע ריהען פאן געשטראסענגען געשאפטען. אין דער פאגט דער קארלסקאסערגאסע זונד 28 געשאפטע אונטערגעבראכט אונד 28 געשאפטע יודען דיא געשפערט. אין דעם פאנגעדעמען פיערטעל דער גראסהאנדלער, אין דער לעאלדשטאדט, רוהטע זיא גאנץ דאס גאנצע געשאפט. דאס דאזעלבסט איין מעהרערע קרעסטליכע מיטבעוילקערונגען אחדע געשאפטע געשלאסען דיעלטען. דיא בעוילקערונגען האדאדע (דיענסטמאגדען), דיא אנסטד דען פאסאנטען אין שרעטש אונד שרעטש בעוילקערונגען. דיא יודען דיא פעשטשיאנדען, דיא האבען אחדע ראטהען מיטגעגען אונד זאדאטעגמאנטער מיט דעם גלאנצענדען צילע, דער אונד דעם שיארצען פערקעהר פערטשיעט אונד בעשעגען אייפרע עגזיסטענץ אין אחדע, פערהיעס בעטהייליגען אדער אין דען אנדערען 56 לאנדאלע, אין וועלכען זיך דעסמאל דיא אנדאכטיגען אונד וועגען פאלגנדע פערזאממעלטען. דיא יודען מעהר: דיא גיבט עס אייניגע נאכבארלע, דיא אנסטד עגען גיבט דיא דזשטליכסטען, עלעמענט דיא נאכסט דורכשיארטען, בל נדרי אבענדס זו אדען דיא גשפערט אונד דיא הערדען נאכבשיארטער מיסבען אין דעמער מאדעדע מענשען דין.

דאך דאס זונד זאכען, דיא ערדע בודאפעסטער זעהען אונד בעאכטען קאנגטע, ווי וואללען אבער דער אינזעהען לעזערן אייניגע גאנץ מערקווירדיגע דאטען מיטטהיילען, דיא זענגער בעקאנגט זיין דיעסען, אין דען 3 באהנהאפען פאן בודאפעסט, דיא מאלדיר 98 אינזענבאהנציגע אבגעגאנגען אונד עבענאפיעל אנגאמעמען, לאנגטען אם יום כפור אן 361 פערזאנען אונד אם דיענסטען 312, וואהרענד דאס מינינום דער אנגאנגעדען פערזאנען אין איינעם טאגע דעזעס וואהרעס (איסקונגאמטען, דאס הייסט, דיא דער פערכעהר עבענפאללס ווהר שיאך וואר) 908, אונד דאס דער אבדיענדען 867 בעטראגט. אין אהנליכעס פערהאלטניס פערציכנעט דיא דאמפשיפפאהרטסגעזעלשאפט אונד אין אהנליכעס איז דיא שטראסענבאהנגעזעלשאפט, דערען וואגאנגען דען גאנגען טאג יום כפור אפט לעזער דורך דיא שטאדט פוהרען.

דיא באהנען, עבענזא דיא עפעכטען- אלס וואהרענבאהנען, איזט אם יום כפור גיכט גע- שלאסען; דיא איזט אם ערדע איינע שטאטליכע אנ- שטאלט אונד איזט בלאס וואהרענד דער כריסטל- בען וויהנאכטען אונד אסטערן געשפערדט. ניר ווערדען אן דען וויהנאכטען אונד אסטערן אין דער געשלאסענען באהנען געשאפט געמאכט אם יום כפור אבער איזט אין דער אפעגען באהנזיך גיכט איין אייגע- געס געשאפט געמאכט וואהרען, אונד אן דער שטעללע, וואו אנסט דיא באהנען אונד האנדעלסמערקסט פערקעהרטגעט זינד, בעריט טעטע דאס אבגעדבלאסט דעם „פעסטער לאיד" פאן יום כפור: „וועגען דעם אזרחא- ליטישען פערזאהנגנסטאגס קיין געשאפט". האסולבע וואר אין דער קאנ- האללע דער פאלל, אונד — וואס וואהל דאס בע- צייכנענדסטע איזט — איין דאס מערקוראפיגע- אמט פייערטע. אייסער דען דעפעשען אן דיא צייטונגען אונד איינגען מיטסטערעללען דעפעשען פאגט אין קלייגערער פערקעהר שטאטט, אלס אין אייגער מיטטערמאסיגען פראוויגשטאדט אן אייגעס געוואהנליכען מאגע.

דעגען ווי אגס גין בודאפעסט אהנע יודען, אונד וואהרלך, אללע טאגע דעס יאהרעס וואהרען יום כפור-טאגע. דיא אנסטעמטען געגען דיא יודען דען „וועדטיג דער געזעלשאפט" ווי אטצעפט- דען דיא בעגיכנונג מאגען זיך אבער דיא הערען מערקען, דאס עס אייגע וועדטיג גיכט בראד- גיכט, אונד נאך פיעלע מיססען פאסטען, דיא הייטע אנטגעגעסען דיא יודען בעשמעפען; דיא דיא ערסטען, דיא אהנע יודען הינגעגען מיססען, וואהرען דיא אנטעמטען זעלבסט. דא דאך אחד שאנד- ליכעס האנדווערק דאגען קיינע פערוועגונג פינדען מאכטע.

עס איזט וואהר, דער האנדעל דער אין בודא- פעסט פאן יודען בעערערשט ווירד, דאס איך זיגע באגען אויסוויססע, פיעל שלעכטער אבער ווירד דיעזע אויסוויססע, וויא דער האנדעל גיכט אין דען האנדען דער יודען איזט. עדע פפאגאנדע האט אחדע פאראוזטע, ערעער שטאנד ווינע שטאראבער, זא איין דער האנדעלס- שטאנד, ווירד אבער עמאנד דען פרוטבעים אזט- הייגע, ווייל זיך אן דעמזעלבען איין פאראוזטען בע- פינדען. דיא אנגע הייפט דיא וואהען, לוכטעט אונד וואהרט אין נארד אבער אזט דער אבאגאה, דער דיא אנגע פערוויגשט, ווייל דער ווינ אן הים אזט דער צו דיענען שוטשטערן פוהרט. מ סאבאלטשי.

אויס דעם פארלאמענטע.

דיא דעבאטטע אזבער דיא אנגקלאגע פאפאר וואהרד פאנגעסטערן אונד געסטערן אים אבגעארדנעטענהויז פארגעלעגטע.

אבגעארדנעטער איינעל מינגיך פוהרטע אויס, דאס דער אינזעהרע אנסקרימעטר דורך דיא גראסמוטהיגע פערטשטיגונג דעס קאנגס פאללאמ- מען בייגעלעגט אונד דאס אינפערמעמען צווישען ארמעע אונד נאצאן נטכט ערנסטליך געשטאדט וויא. „דער וואלדאט מים פאר אללעס וואלדאט זיין אונד זיך אדס זאלבער פוהלען, דיא אנדעיונג דער וואלדאטען נאך נאצאנאלטאטען וואהרע גענען דאס אפפענטליכע אינטערעסס; אבער אייך דיא ערי- רוכטונג אינער זעלבסטשטאנדיגען אינגאריטען ארמעע האטטע אינע צערוגטעונג דער וועהر- קראפט דער מאגאריכע צור פאלגע".

וואהרען ערגריפ דער פוהרער דער געמאסיגי- טען אפפאזיציאן, גראף אלבערט אפפאני, דאס וואהرע, ער עלדלאדטע זיך וואהל געגען דען אנ- טראג דעס פעטצאנאנטאריטטסטעס, אים אייך גע- גען וועגען דער מיגאריטאטס אונד בראכטע אייגע אייגענען בעשלוסטאנטראג אין, וועלכער פאלגענ- דעס בעזאגט: „עגער טהייל דער פעטצאנאגע, וועל- כער זיך אייך דיא בעפאדערונג דעס גענעראלס אנסגר אונד דיא פעגזאגונג דעס גענעראלס עדעלסהיים-הייל בעגעגטע, עדפאדערטע אינפאל- גע דעס אללערהאכסטען אנדיטיבעגס קיינע וויי- טערע פערפעגונג, וואס עדאך דיא אייט דיא ארמעע בעצעגליכען אונד אין דען פעטצאנאגען בעריהרטען אללגעמייגען פראגען בעטרעפפט, מאגע דער מי- גיסטער-פראזידענט עגטשפעכעגדע אנאדרינגען דעס פארלאמענטס אינטערבייטען.

הערר שפראך אייגסט פ ל ס ק י: „געגען דען פארעדגער אונד פיר דען אנטראג דעס פעטי- צאנאנטאריטטסטעס. ער ערע אין דעס אנטראגע דעס גראפען אפפאני אייגע ווייטערגייהיי- גען אפפאני דורך דאס אנגליכע אנדיטיבגען גטשעמאכט וויא, דאגן דיגן דאך אים דעזעס אנלאסטע גאר קיינע ווייטערגען אנאדרינגען מעהر נאטיג. דער אייטגעבגעטען דעדע פיסקוס עגטגעגטעטען ווי פאלגעגדע שטעללע:

„עס דיא פערן פאן מיר צו בעהויפטען, דאסס אים גיסטע דער אטמעע גיכטס מעהר צו טהון דיא; עס מיסס דער אינגאריטען ווייגער מעהר גערעגגעגוויס געמאכטען ווערדען, זיך פיר דען דעגגטס דער אטמעע איינצולדגען; אין דער אטמעע מיסס דער גיסס דער אינגאריטאט מיט דער נאצאן אי- מער מעהר געפפעגגט ווערדען, אלכע פערפעגגע- גען זיך אומגער אונד אבגאאר נאטווענדיג, אבער מאן דארף דאס אבער גיכט אבערטרייבען אונד בעסעגונג גיכט אגטטער זאלכער פאס אונד אים זאלכעס גערעאסגען אגלאסטע פאר- דערן, דיא דעגס הער געשעהען אים אייגע אייגל ווהר, דאסס אפט אינגעלגע אייסערגגען צו פער- געהמען זינד, ווייגכע אים גגגגגאטטע שטעהען צו אינגערען עמפפגגגגען; אבער אוך בגטטע דיא, גיכט צו פערגעסגען, דאסס אייך פאן אינגערער דייטע, בגזאגדערס אין דער פערגאנגגגהייט, אפט זאלכע אייסערגגען געשעהען זינד, ווייגכע אין ווערגשפרוך שטאנדען מיט דען געפפהרען, דיא אין דען קרייזען דער ארמעע אינגגגג

אדאלף ראָטהס

הערענ- אונד קנאבענקלייד ער-לאגער

בודאפעסט, האוטשיאנעסע, האלסאמגעג.

עמפעפעהלט זיך וואהלהאבענדסטעס לאגער פאן

זאמטמעל- אונד הערבסטאנצוגען

זא איך האוזן, גילדעסט, אבערצוגהעד, ווינטער-פאלטעמאנטס, האוזיראבס, מעקסיקאנער, שטאדט- אונד רייזע פעלצע, זא ווא ה נ א ב ע נ ק ל י ד ע ר (בלו חוטש שעצנ), נאך גיעסטער פאזאן צו דען מילליגסטען פרייזען

בעשטעללונגען נאך מאאס ווערדען בינגען 24 שטונ- דען מיט אויסנאהמע שבת אונד יום אנגעפירטונג.

לאנדווירטהשאפטס-

מאשינען

דאמפף- אונד גאפעלדרעשנאר- נישרען, הייטער — טרייערס — האקסלער — קוקורוטצרעבלער — שראטמאשינען, מיחלען, פפלוגע, יייגע-פעסען, גראז- אונד געטרייד מאהמאשינען זאוויא אללע גאטטונגען רעקוויזטען פיר דיא לאנד- ווירטשאפט.

פ״ר-פעסטע מאסען אין בוללין- מטער אונד בעסטער קוואליטאט ביא

Emil Müller,

Budapest, V., Waitznerringstrasse 76.

צאהנע

אונד געבוסס ווערדען נאך דער בעסטען אמעריקאנישען מעטהאדע פערפערטיגט. פרייז בוללינסס.

אויך אויס דאטען.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

Basilika- (Dombau-) Lose

Haupttreffer

fl. 200.000, 120.000, 100.000,

Erste Ziehung am 1. November.

Anmeldungen zu den Original-Bedingungen à fl. 8.50 übernimmt das

Bank- und Wechslergeschäft

der Administration des

„MERCUR“

S. POLITZER.

Budapest, Dorotheagasse Nr. 12.

(Angabe fl. 2 per Stück)

מצבות.

ארנאלד מאהנס גראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שכת אונד יום נשפערטס.)

עמפפעהלט זיך אללען יענען, ווערבע דיא טרייערנע פפליכט דעם גראבשטיינזעטצען צו ערפיללען האבען, — זעהר שאנע גראבשטיינע אויס מארמאר אונד גראניט זיך אין גראסטער אויסוואהל פאר מא- טהג, פארראטהע גראווירונגען, זעהר שאנע שריפ- טען מיט עכטער פערגאלדונג ווערדען בעסטענס אויסגעפיהרט.

טאגס 15 ערקראנקטע אונד 11 גנעסטארבען. זיט 12 טען סעפטעמבער ביז גנעסטערן מיטטאגס זינד אינסגעזאממט 663 פערזאנען ערקראנקט אונד 233 גנעשטארבען, (זיעהע גיעסטעגנס) — אין ס ע- ג ע ד י ן זינד פאן פרייטאג ביז זאמסטאג 56 ער- קראנקונגען אונד 19 טאדעספאללע, פאן זאמסטאג ביז זאנגטאג 35 ערקראנקונגען אונד 26 טאדעס- פאללע פארגעקאממען.

* (קאיזער יוזילהעלם דעם אבערראבבינער פאן מארמאקא.) דער דייטשע קאיזער האט דזיעזער טאגע דעם אבערראבבינער פאן מארמאקא אין טהייערעם שריפטזים גנעשענק גנעמאכט. דאס גנעשענק בעשטעהט אויס צוואלף פראכטבאנדען דעם תלמוד ירושלמי. יערער באנד טראגט דיא גאלדענע קאיזערקראנע, דער אבערראבבינער פאן מארמאקא איזט צוגלייך אמטערייכישער - אונגארישער קאנסול אונד האט זיך אין דזיעזער איגענ- שאפט אייך אים דייטשראנד פערדיענסטע ער- וואהבען.

* (איינע פערשווארונג גע- גען דען קאנג פאן סערביען.) איין אינגארישעס בארען, אין אלט פאזא (בייא מיטראוויטצא) האט מאן איינע וויישפערצווייג- טע פערשווארונג גגגען דאס לעבען דעס קאנינגס מילאן ענטדעקלט, ווערבע פאן דען אינגארישען סערבען אויסגעהט. מאן פלאנטע, דען קאנג, דער יעטצט אין שטוהלווייסענבורג אונד אויף צוגלייך פעסטצונגהמען אונד איהן צו ארבי- דענונג צו צווינגען אדער צו טאדט- טען. דיא פאליציא איזט אבער דזיעזעס פלאנס איך דיא שפור גגעקאממען אונד האט אומפאנ- סענדע מאסרעגעלן גגעטראפפען. אין שטוהלווייס- סענבורג וואוהנד זאגאר דאס מילישאר צום שוטצע דעס קאנינגס מילאן אין אנשפרוך גגענאממען.

נייעסטעס

איבער דען שטאנד דער כאלעראע.

פאן גגעסטערן (דען 10.) מיטטאגס ביז דייטע מיטטאגס זינד 15 ערקראנקונגען אונד 9 טאדעספאללע פארגגעקאממען, אונד צוואר 5 פאן דען פריהער אונד 4 פאן דען נייערקראנקטען.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומע- ראנטען אונד פרייגדע, זיך מיט אהרען צוגשריפטען דירעקט אן אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אויך בייטטען וויר דיא אדרעסען דיזעלבען ווייא פאלגט אנגעגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

נייא אינטרעסאנטע פראנומעראנטען ערהאל- טען דיא שאן ערשיעגענען טהיילע דער

גגעשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

גגעשעפטסבעריכט

גגעטרייד-גגעשאפט. ווייצען ווער גגעפטען מעסיג צו מארקטע גגעראטען. דיא קויפלוסט ווער קיין גגעשפט מעסגר ווארדען פערקויפט.

דיא אמטליכען גגעטרייד נאטירונגען דער הייזיגע קארנהאללע זינד: ווייצען:

קויאל.	שהיים- : fl.kr.	פעסטער-באדען : fl.kr. fl.kr.	נאיראינגאר- : fl.kr fl.kr.
77 קילא	8.40—8.50	8.35—8.45	8.30—8.40
„ 78	8.55—8.60	8.50—8.55	8.45—8.50
„ 79	8.60—8.65	8.55—8.60	8.50—8.55
„ 80	8.70—8.80	8.65—8.75	8.60—8.70
„ 81	8.80—8.85	8.75—8.80	8.70—8.75

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאגראמס זאמטט זאק פרייא אב פעסטע:) גומ: 0; 15 גולד. 80 קר. גומ. 1; 15 גולד. 30 קר. גומ. 2; 14 גולד. 80 קר. גומ. 3; 14 גולד 20 קר. גומ. 4; 13 גולד. 80 קר. גומ. 5; 13 גולד. 50 קר גומ. 6; 13 גולד. — קר. גומ. 7; 12 גולד. 60 קר. גומ. 8 גולד. 50 קר. פיינע קלייע 4.30 גולד. גראבע קלייע 3 גולד 80 קרייצער.

הילזגגאטטונגען: ערבסען אינגארישע גייא צו — 12 גולד לינזען — 12—13 גולד. פיזאלען גראסע ווייסע גייא — 8.25 גולד. צווערגל-באהנען 11,50 גולד. ראאטע הי זע — —, — גולד הייזע בריין 9,50 גולד. מאהן גרויזע — 5 גולד. בלויזע 35—37 גולד. קיסמעל 28—30 גולד. ווייקען 7 גולד. האנזומען — 8 גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס. גייא מעטראדע. אים קלייזען 27.50 גולד אים גראסען 27. גולד. אלטע מעטראדע 31.75 גולד. אללעס פער 10000 דיזטיל-פערצענט.

צוויגשקען-מים (לעקוויר) פלאזאגנישע פער אק- טאבער-גאלזעמבער — 17 גולד. באנאטער 16.25 גולדרען.

האנגע נעלייזערטער גולד. 19—20 וואכסהאנג.

וואכס 128—132 גולדען.

צוקער. ראפפינאדע 33.25—34.25 גולד. מעליס 33.— 33,50 גולד. פילע 31,25—32,50 גולד.

נוסס 24, — 24 גולדען.

קנאפפערז, 7,25—14 גולדען.

ריבאל 26,50 גולد. פער מטרע.

רעפפ-לוכען, 4,60 גולדען.

אונשלטט, (חלב) 29,50—30, גולדען.

פעטראלעא 22,75—75.

שאפפעלדלע. אם מארקטע וואורדען צוזקא 12000 ششיק פערשיעדענע מאיסען פערקוופט. אונד צוואר: דייטשוואללעע פאריאהרגע צו 2.20 — 2.60 גולד. — סערבישע פאריאהרגע צו 85—80 גולד. פער 100 ششיק באסנישע אונד קראאטישע 63—60 גולדען טרקיזע אונד מצאדאנישע 56—58 גולדען. פער 100 קילא. (אללעס פער 24 יאהרגאנג.)

לאמפפעללע. צו 70 — 75 גולדען. פער 102 ششיק

גייספעללע אינגרישע 90—100 גולד. פער 100 קילא

מוטפפעללע 128 גולדען פער 100 קילאגראמס.

לעדער, גגעמאכטעס פפזגולדער פאן 24—28 ק. 166—168 גולד. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 10—15 קילא, 166—170 גולד. צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 18—20 קילא 167—172 גולד. אונד דרייטמאל פערזעטצטע טערצען 22—24 קילא 172—174 גולד. בייפפער טערצען 25—29 קילא פאן 154 — 156 גולדען — אבער-לעדער: קו- הייטע גגנארטגע 5½—6 קילא 230—250 גולד. גגעאגע ע 7—10 קילא 220—250 גולד.

מארב-פעדדע, גגעגרבטע 6—8 קילא 375—385 גולד. בריזגע 10—12 קילא 445—455 גולד.

הייטע, פער — קלא טראקגגע אינגארישע אכסען: הייטע — קילא 95 — 102 גולדען. — דעטטא קוה הייטע — קילא צו 92—98 גולד. ראסהייטע אאר 9,50 — 11 גולד, פיטטרינגע 105—110 גולד. פער 100 קילא.

ראטטאצייהונג פאם 9-טען אכטאבער 1886.

ביידאפעסט	43	20	4	57	58
לינץ	85	73	23	2	18
טריעסט	53	89	87	24	28

הערויסגגעבער אונד פערגאנטווארטלוכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

Für Lederhändler.

Ausser den im August, September gekauften Konkursmassen habe auch das **Ledergeschäft** sammt **Einrichtungen** und **14 Nähmaschinen für Schuhmacher** der **konkursmasse Josef Löwy** gekauft, welche Waare ich **tief unter der gerichtlichen Schätzung** verkaufe. Besonders **67 Gattungen gewalkte Juchten-Stiefel** und **hergerichtete Schuhobertheile, 5000 Stück steierische Sohlen** und **Brandsohlen** à 90, 100, bis 120 kr. per Kilo, **Fleckleder** 30, 40, bis 55 kr. per Kilo, **885 Buschen Schafleder in allen** beliebigen Farben 2, 3, 4, 5 bis 6 fl. per Buschen zu 10 Stück Felle, **26000 Meter Gummizüge** aus den berühmtesten Fabriken 40, 50 bis 60 kr. per Meter, auf Verlangen ausführliche briefliche Antwort. Hochachtend

H. Keppich,

Lederhändler, Budapest, Königsgasse 4.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12.

שלאגע האַלטען. אַם זאָנטאָג אַים 4 אַזיגר נאַכ-מיטטאָג פּייערטען אַים רוסישען קאָנזולא-טע פּערבאָרגענע מאָנטענגרינער רעוואָל-וועריסיסע געגען דאָס ענגלישע אונד דאָס דייטשע קאָנזולאַט אַב. דאָס פּערזאָנאַל דער ביידען קאָנזולאַטע שוועבטע אין גראָסער געפאַהר. אַלס דאָס ביערן דאָנן פאָם רוסישען קאָנזולאַט אַים דאָס פאַראָבערגעהענדען בילדאָרען מיט ששי-גען בעוואָרפען. שלידערען דאָס לעטצטערען ששי-גע אין דען דאָס דעם רוסישען קאָנזולאַטס. עס בע-גאָנן הייריק אין בעדיענסטעטער דעם רוס-סישען קאָנזולאַטעס איז דאָס פאָלק צו שיעסען. דער דייטשע גענעראַל קאָנזול פּ. טהיעלמאַנן וואָרד ביינאַהע געטראָפען וואָרדען.

אַלל דיעזען אַבשייליכקייטען זעטצטען דאָס רוסען אין בעגאָרען דורך פאָלגענדע גראָזאַמע טהאַט דאָס קראָנע איז: זאָ מיעטהעטען מאַצעדאָנישע אַרבייטער, וועל-כע אין דער בילדאָרישען שטאַדט דיבריטצאַ דען פּאָליציפּראָפּעקטען דימיטראָוו, וואָוואָ דאָס ביידען רע-גיערונגספּרעזידענטען וואָהלאָנדיראַטען גראָנדשאַראָוו אונד צאָראָפּאָף ערמאָר-דעטען.

* * *

גענעראַל קוירבאַרס דאַטעט אויך אין שומלאַ אַיגע גיעדערלאַגע. דאָרט וואָרדען עס פאָן אַיגער 1500 דאָסען צאַר-לעדען עגעגענגען. דאָס אַרם אַיגע אַר-דעסע צו גונסטען דער רעגענט, שאָפּט אַבערדייטסע. אַלס דער גענעראַל דאָנע מעגעגע פאָן דעם וואָהלוואָללען רוסאַלאַנדס פּר בולגאַריען צו עגטוויקעלן אונד גענען דאָס גענעראַל אַנגעגעבען בעגאָנען. וואָרדע עס פאָן דער מעגעגע זאָ האַרט בעדראָגגט, דאָסס עס פּאָ-ליציילעכע הילפּע בעאַנשפּרוכען מוסטע, אַהנע דיעזע וואָרע עס דעם גענעראַל שלימם ערגאַנגען.

פאָן שומלאַ בעגאָב זיך גענעראַל קוירבאַרס נאָך וואַרנאַ. דאָ אַיהן פאָר דעם רוס-סישען קאָנזולאַטע דאָס פאָלקסמעגע מיט דען רי-פּען עגעפּפּנגע: „עס לעבע דאָס אַנ-אַהאַנגיגע בולגאַריען!“ „עס לעבע דער דעלד פאָן סלאַוויגטצאַ!“ „עס לעבע פּרינס אַלעקסאַנדער!“ אַלס דער גע-נעראַל דאָס טראָטצדעם דער רעגיערונג קריטיזירטע,

פאָלליעטאָן.

סולטאַן אונד קרעמער.

רוסאַרישער ראָמאַן אַיס דער נעשיכטע דער טירקייא.

(20-סטע פאָרטזעטצונג.)

„אַיגע שאַנע בלאָנדע איזאָלינערין בעפאַנד זיך דאָרט.“ עיצאָהלטע עסטעראַנצאַ וויטער, „דאָ דער נאָפּס-הערר זאָרט צו בעגינסטיגען שיין. אַיגנס מאַנטס אַבער פּרינאַס דאָס מאָרגען דאָס אַיגענע גיעדרעצישלאַגען, אַלס עס דער סולטאַנין בעגעגנעטע. אַס אַנדערען מאַנע זאָה עס-טעראַנצאַ דאָס מאָרגען גיכט מעהר, אונד אַרם דאָ נאָך דעשולבען פּראַנצע, פּלייסטערטע אַיהר אַיהרע שראַגענגאָ-מען צו, זאָ דאָס אין דער פּערגאַנגענען נאַכט עיראָפּפּעלט וואָרדען. אונד צו גיעדעראָהלען מאָרגען קאָנגטע מאַן אַיגס מוסטעראַנאַכט עיטשטקעטע שרייען פּערגעדעטען אונד נאָכ-דער דאָס וויגען אַיין שוועדער קאָפּפּר אונד נאָכפּער פּעלע, אונד אַס נאָכפּפּען מאַנע פּעהלטע זאָראַנען אַיין בעקאָנגטעס גערוכס אַיגס דעם טעראַיל. עס וואַרען דאָס דייטשע אַיבער-מוסטרע גערוואָרענע שקראָוויגגען, דאָ אַיהרע פּרייזע אַיבער דאָס נוגס פּעהלען מאַנע פּעהלטע אַנען בעקאָנגטעס גערוכס אַיגס דעם טעראַיל. עס וואַרען דאָס דייטשע אַיבער-מוסטרע גערוואָרענע שקראָוויגגען, דאָ אַיהרע פּרייזע אַיבער דאָס נוגס דעם סולטאַנס גיכט צו פּרעבעגען אונד בלאָס אַיגס דיעזעס אַיגענע גרוב אַגס וואָסער גע-וואָפּפּען וואָרדען.

הירקאַן שוויעטש צוזאַמען אונד שפּראַך: „גוט, דאָס אַלל דיעס בלאָס אַיין מאָרגען אַיגס.“

„גענדלך וואַר דאָס בייראַפּפּעטס געקאָמען,“ פּוהר גיל-בעראַנט אַראָ. „וואַהרענד דעס נאַנצען מאָנגס דאָ-נעטשען דאָ קאָנגען איבער דען באָספּאָרוס הין. עיטרעטס קעהרטע דער פּאַראַשאַ אַס אַבענד אין דאָס פּעראַיל הייס אונד דאָ סולטאַנין אַסטעס עיניגס עפּפּעראַנצע בייא דער האַנד אונד שרעטש זאָ דעס נאָראַהערען עגטגעגען אונד מיט דען אונדערן אַרם בעטשעטיגטען גיעגעגען. מיט נאָלד אַיסגעגאַראַטען גענאַנדעטען אונד אַיגגעקאָגטעס אַבסס אַי-בערגאַנג דאָ אַיהר דאָס מאָרגען צום עיגאָטצען דעס אַראַ-שאַה. פּייגרליך בליקקטע דער נאָפּפּטעראַ אַיהר דאָס מאָר-גען גיעדער, וואַהרענד דיעזעס דאָ דער אַיגענס דעס לאַיגען אַיגס אַיגענס אַיגס אַיגס אַיג

ווענינער אבטונג פון דיא פערפאסונג בעקומדע, אלס דער אונגאריש טהיל. יעדער זאלדאט שטעללט אין ווינער פערזאן דען פערבאנד צווישען דען ביידען שטאאטען דאר, צו דערען שוץ ער בערופען איזט."

דיעזער דערנער שלאסס מיט פאלגענדען וואר־טען: „דיא בעגרינדונג דעם פעטיציאנס־אויסשוססעס איזט פון דיא גענעמיגונג פערהאנדלונגען געווען, ווייל זיא ניכט זאגט, דאסס פערפיגונגען אובער־הייפט פון איממער אובער־פלוסס זיין, זאנדערן נור זא פיעל זאגט, דאס גענעמיגונגען. אוים דיעזעם אנלאססע, קיינע נאטווענדיגקייט צום אונשטיען פאלגונג, אונטער זאלכען אומ־שטאנדען אנזעפעטיג אין דאס גיטאבטען דעם פע־טיציאנס־אויסשוסسעס."

אבגעאדנעטער אונגאריש הילפס־קרייט־זיטס דאס גאנזלוכע האנדלונגסבען, עס זאגט, עס פולגט זיך דאס אין בעריכטונג, ווייל דער מיניסטער־פראזידענט עס מיט אונטערשריעבען, אונגעגנדיג מיט דיעזער גענעמיגונג פערזיכען, אלזא דאס דיא פערגאנגסהייטונג דאבע, „דאס אללערהאכסטע דרייבווענס דעם אונגאריש־שטאאטס־בעסטע, שאן דער אויסדרוקק „דער אבערסטע קרייגסהערר" עגטשפרייכט ניכט דעם אונגאריש־שטאאטס־בעסטע, דער גיסט דער אדמעע מיט דער גיסט דער גאצאן זיין (לעבהאפטע צישטיממונג איזט דער אויסערשטען לינקען). עס נעהט ניכט אן, דען גיסט דער אדמעע אן אייגע, „ווענן איזט נאך זא האגעגשטעללט, פערזאן צו קיינפפען, נאכן צו־לעטצט איזט אין דעם האנדלונגען איזט פון דער פערפאסונג דיא דערדי. דיא פערפאסונג מיסטע אן עיסטער שטעללע גענאנגט ווערדען, ווייל אין אירר אללעם אובריגע עגזיסטיגן איזט, זא טיעד איזט דיא נאצאן דענן דאך ניכט גענוגסאם, דאסס זיא אין זאלכעם האנדלונגען טיעד אין איהר הערץ אייגנעשלאפסען האטטע. (בייפאלל אייס דער אי־מערסטען לינקען) אים בעפטיגן פאללע האטטע דאס האנדלונגען נור דאנן בעריהיגט לאנגען, ווענן גלייכצייטיג אין אדמעבעפעהל דיא זאלדאטען אובער אירר פפלכטען נעגען דיא פערפאסונג אייפגעראדט האטטע." – שלעסלר ערקלאדטע זיך הערפ פון דען מיגאריאטאס־אנטראג.

מיניסטער־פראזידענט טיסא: „איך קאנ־מיך דיעטע שאן דעסהאלב קיינע פאסען, ווייל אנסטאנדיגער דער הערר אבגעאדנעטע אייגנס פילסן דאס אייגנשפראכען האט. דאס פיעלדייכט איך אך נוגאנט האטטע, דער הערר אבגעאדד־נעטע הערפ עגרגלערעדט דאס אללערגענדיג־סטע לאנגלוכע האנדלונגסבען. איך האבע ניכט

דיא גערינגסטע אבזיכט, דאגעגען עטוואס אייגנ־ווענדען. אב דער שטיל דעם אונטער מיינער פער־אנטוואר־טלוכקייט עשיעגענען האנדלונגבענס גוט ארער שלעכט איזט, ווילל איך ניכט ערארטערן. אבער דאס קאנן איך זאגען, דאסס ווענן עס אייגעם מיניסטער לייכט איזט, פון ארגגעגנ עטוואס דיא פערגאנגסהייטונגען צו אובערגעהמען, ער פון דיעזעם האנדלונגבען הוהנען געווייסעסנס דיא פער־אנטוואר־טלוכקייט אובערגעהמען קאנן. (העבהאפ־טער בייפאלל רעכטס.) נעגען דיא בעמאנגעלונגען דעם הערען אבגעאדנעטען הערפ האבע איך צו בעמערקען, דאסס ווענן דאאן דיא רעדע איזט, דאס דער גיסט דער אדמעע דערענגע דעם אבערסטען קרייגסהערען וויא, דאמיט ניכט אנ־דערס בעאבזיכט גט אונד גענאנט ווירד, אלס דאסס דער גיסט דער נאצאן אונד דעם קאנונס גליך זיין. (צישטיממונג רעכטס.) וואס דען אייגאנד בע־טרעפפט, דאסס פון דער פערפאסונג צום שלוס־סע עדסט געשפראכען ווירד, זא לייגט דאדון ניכטס שלעכטעס. דער הערר אבגעאדנעטע ווייסט עס פיעלליכט, דאסס מאן דיא בעזייטיגונג עגנ־ווערדי פאראנשיקט, אדער איך אגס עגרע שטעללט, אונד עס איזט פיעללייכט אום פיעלעס נאכדרוקלוכער, ווענן דאס פראפטיג אגס עגדע געזעטצט ווירד, אנשטאטט אן דיא שפטצע. (צי־שטיממונג רעכטס.) דער הערר אבגעאדנעטע פראגט אין, ווארום קיין מאגעסבעפעהל אן דיא אדמעע ערגאנגען דיא? וואר דאס דער פאלל געווענען, דאנן האטטע דער הערר אבגעאדנעטע דערפיכט – אך בין דאאאן אובערצייגט – גענאגט: „דאריים איזט עגזיכטרך, דאסס דיא אדמעע פון דער נאצאן עטוואס גאנץ פעפאראטס איזט. ווענן דער גאנזע אן דען מיניסטער־פראזידענטען שפריכט, נעהט דאס דיא אדמעע ניכטס אן." נאך־דאלטע עס פון פיעל בעססער, דאסס דאס האנדלונגבען ניכט פעפאראט אן דיא אדמעע גינג. (בייפאלל רעכטס.) צוי־ואכט ווערבסט דאגגען מיר דיא הערדען אב־געאדנעטען גלייכבען, דאסס אדגע יעדעס געזעטץ ערלייכט ווערדען דאנגטע, דאסס זיא פפללע בע־הוהנונג געווענען, דאס דאנן אבער קיין געזעטץ, קיינע רעגיערונג, קיין פאטעראנדישעס אונד קיין גמעיינאמעס פרייגסמיניסטעריאם בעווירקען, זאגדערן נור דאס אייגע. דאסס דיא יינגלינגע אינזוגרעס פאטעראנדעס אין יע גראסערער אנ־צאהל אין דיא יוהיע דער אדמעע איינטרעטען. (הערבאפטער בייפאלל רעכטס.)

געסטערן שפראכען נאך דיא אבגעאדנע־טען אבראגי, מאטקאוויטש, גולאטש, דאניעל אי־דאגי, ווייאים דאיאטה אונד קאלאמאן טראל־־־ הייטש ווירד דיא דעבאטטע פאראנגעזעטצט.

דיא צוישטאנדע אין בולגאריען.

דיא אבגעאדנעטענוואהלען אין בולגאריען זינד בעגנדעט, אונד דערען ערגעבנעס צייגט, דאסס דאס בולגאריש פאלק אייגע דער פרייהייט אונד זעלבסשטאנ־דיגקייט פאללקאממען ווירדיג נאצאן איזט. בין אייגע אייגע, מיט גענגענווערטהיג אויסנאהמען – וועלכע אובריגענס אויך דיא רוסיסשען פרעסי־אגען צוריקקגעהדען זינד – האבען אללע בולגאריען שטאדטע זאלכע מאנדיראטען געוואהלט, ווערבע עס מיט דער רעגגנטשאפט אונד דעגגנטשאפט בולגאריענס האלטען. דיא געוואהלטען אבגעאדנעטען זינד וואהל – וויא אויך דיא מיסטען בולגארען – קיינע פיינדע רוסיסראנדס, אבער זיא האלטען דיא פרייהייט אונד אונאבהאנגיגקייט בולגאריענס אובער אללעס האר. יעטצט גערעט מאן פון דען רוסיסשער זייטע דיא־ראן, דיא וואהלען ווענען דער האבזיא שטאטטגעפונדענען שלאגעריען פון אונגזוגעגליך צו עקקלאדען. דאך ווער האט דיא שלאגעריען אין סצענע געזעטצט? דיא אפפיציעללען פערטרעטער רוסיסראנדס אי בולגאריען! וואהל זינד דיא שלאגעריען אונגזוגעצ־לוך, אבער דיא וואהלען זינד אומזא גולטיגער, אללס זא טראטץ דער מיסהאנדלונגען אונד פרעסאגען דוישענס רוססלאנד. זא לייט אונד קראפטיג דען ווילען דעס פאללעס פערקונדען, דער דענגענ־שאפט צו פאללען, וועלכע דאס וואהל בולגאר־ענס שטעט. אבריגענס האט יא גענגעראל קיין־בארס שאן אים פאראיס, נאך פאר דען וואהלען, אים נאמען רוסלאנדס עקקלארט, דאסס דיעעס דיא וואהלען זאוואהל אלס אויך דיא בעשרעסס דעס נייגעוואהלטען בולגאריען פאראלאמענטעס אלס גיל אונד ניכט בעטראכטען ווירדיג.

פערגעבליך וואהרען אללע בעמיהונגען דעס גענגעראלס קיריל באראס אונד דעס רוס־סישען גאנזוגס גענקלינדראפ, דיא בולגא־רישע בעפאלקערונג אומגעשטימممען. דאס אזט אהנגען ווערדע דורך נטשט יאהטע, נאך דורך דראהונגען אונד מיסהאנדלונגען גגלונגען, אוי־שרבטערונג, פרעגעליא. יא זאגאר בלוטיגען מאר־ד בראבטען דיא רוססען אין בולגאריע אדס בעקעהרונגסמשטעל צור אונערדרונג.

נאכדעם דיא גערונגענען בוירען – עטוא 150 אן דער צאהל – איזט דעם רוסיסשען גאנזו־לאטע רייכליך גענגעסען אונד גערונקען האט־טען. וואורדען זיא מיט קנוטטעלן פערזוכטען. זא בענאבען זיא זיך צום וואהלגאר־מאלע, יא זיא – וויא ווייר בערייטעטען – זיך

נעשיכטע דער נייערען צייט.

(34 :נאך פאר־וועצונג.)

פאר ווייל קאמען אם 9. דעצעמבער פאן דער נאצען נאססען אדמעע פאן 480,000 מאנן, דיא איזט מאסקוי נעצאנען וואהען, קיים נאך 40,000 מאנן אן־ווענד וואהרען אאסס אללע דיא אנדאען וועגען; אויך דעם מאסעיסטען וואר יעטצט דער מוטה גענונקען.

ביי אן דען נעמען פערפאלגטען דיא קאזאקען דיא אינגאריארדי. פאן דעם נאססען הערע פאנ־דען זיך דער נור 1000 בעיראסנעטצ, 9 נעשיטצע אונד 20,000 וואסעגלאטע, עלענדע, מיט לומפען בעדעקקטע אאמטרינגשאלטען. לאנגזאם צאגען זיא דורך פאלען אונד דיישאלאנד; וועגינע זאהען אויהר פאטעלאנד ווייע־דער. איבער דען דעסס דער נאססען אטעע ערהיעלט דער וויצעקאנג אינגען דען אבערבעפעהל אונד ער אאמטע טע דיא צערשטרייטען שאארען ביי מאנדע־בוריג; דאס וואר דאס שווירדיגסטע עגדע דעס מיט זא נאססען האסגונגען אונטערנאמممענען רוסיסשען פעלד־צוגעס!

XII.

קריעג דער פערבינדעטען גגען פראנקרייך.

(1813 אונד 1814.)

דאס מיסגעשיקק, וועלכעס דיא פראנצאזישע אדמעע אין רוסלאנד בעטראפפען האטטע, אונד אין וועלכעם מאן אללגעמיין אין שטראפגעריכט נאפטעס איבער דען האכמוטה דעס קאיזערס נאפאלעאן ערקאנגטע,

וואורדע פון נאגען איינאא אין זינגאל צור וועדע־ערהעבונג אויס דער שטאפפללען אונטערדריקונג פרייססען, וועלכעס אם מעפסטען גערעשטהנס וואר, ערהאב זיך צוערסט, אים זיינען דאנן אונטער דען פרייי־ען פאלקערן וועדעריצונגען; פרייססען האטטע זא־עבען עיסס דיא צאהللאזונג אונד גللאנגענדען שאא־דען דעס פראנצאזישען פראנצאזישען אדמעע. בייא דיעזעם אנגליקק עוויאכטע אין דען הערצען אللער מאטי־אטען דיא האפפנונג, דאסס נון דיא צייט נעקאמممען וואהע, דאס פערהאססטע יאך דער פראנצאזען אבצו־שטططען.

דיא צייט דער אונטערדריקונג וועלכעס וואר אין פרייסسען ניכט אינבעגוططצט נעבליעבען, אום אייגע בעססערע צוקונפט אנצובאהנען; דורך פיעלע אינגעגע אייניכטונגען וואר מאן פיעלמעהר בעדאכט, דען מאנ דער וועדערערהעבונג אויס דער פראיבערגעהענדען אהנ־מאכט פראצובערייטען. צוואר לאطططططط